

En rugbygal pensionist sætter en nicheidræt på skoleskemaet

Som en lille idræt udnytter rugbyforbundet den kærkomne mulighed, som Åben Skole er, til at komme i kontakt med en masse skolebørn. Forbundet afholder forløb og stævner rundt i hele Danmark – også på Amager, hvor det er en pensioneret lærer og passioneret rugbytræner, der står for samarbejdet med skolerne.

(Foto Lise Kissmeyer)

” Det er fedt for klassen og få den her oplevelse af hurtig og mærkbar fremgang. Modsat matematik eller andre skolefag, hvor det kan være svært for dem at mærke, at de bliver bedre. Det kan de her.”

Mathilde Borum, idrætslærer 4.x på Christianshavns Skole

Ikke så meget 'bullshit' – det handler om flere medlemmer

Som en mindre idræt har det hidtil været svært for rugbysporten overhovedet at komme i kontakt med landets skoler. Skolereformen har givet nye muligheder, og Dansk Rugby Union har optimeret på skolearbejdet, således at man nu igennem de lokale klubber tilbyder længere forløb ude på skolerne, hvor uddannede trænere kommer og introducerer til rugby – og hvor hele forløbet afsluttes med et stævne.

Christianhavns Skoles Rugbyklub er en af de lokale klubber, der tilbyder disse forløb. Klubben har produceret en flyer, der er blevet formidlet ud til alle skoler på Amager – og det har resulteret i rigtig mange forløb.

Omdrejningspunktet i alle disse forløb er Christian Søe, 74 år, fhv. lærer, tidligere landsholdsspiller og med en stor passion for at formidle glæden ved rugby videre til nye generationer af spillere. Han er meget præcis omkring, hvad der motiverer ham til at bruge rigtig mange timer på at introducere rugby til eleverne: Målet er at give eleverne en oplevelse, der gør, at rugby kommer til at fremstå som en mulig fremtidig idrætsarena for dem.

"Vi er nødt til at gøre noget som en lille sport. Hvis ikke vi kommer ud, så sker der ikke noget, for der er ikke nogen børn, der kommer til os. Så vi siger ligesom 'hej, her er vi, og vi har noget, vi gerne vil sælge til jer'. Det er som en vare, der skal sælges.

Vores mål er at få suget nogle børn over i klubben, og hvis jeg ser nogle, der er gode til spillet, så går jeg hen og spørger dem, om hvad de går til? Og hvis de har en anden sport, så siger jeg til dem, at de skal blive ved med det. Men hvis de bliver trætte af det en dag, så skal de bare komme til os," fortæller Christian Søe.

Opskriften på den gode oplevelse

En tidlig onsdag morgen kommer en 4. klasse fra klubbens naboskole, Christianhavns Skole, travende over til banen på Holmen. Det er klassens første gang ud af fire med rugby på morgenprogrammet, og læreren Mathilde overlader tillidsfuldt børnene til de to store rugbymænd – Christian Søe og landsholdspilleren Sebastian Vernon.

Der er med det samme 'hul i igennem' til eleverne, da instruktørerne kort introducerer til rugby, forløbet og klubben. Eleverne lytter og efter nogle få minutters intro er 4.X i gang med deres første rugbykamp. Der er gang i den. Alle eleverne er med og kaster sig ubekymrede ned i det mudrede græs. Det er tydeligvis svært at huske det der med at kaste bagud ... og at få løbet fremad ... Men det er uproblematisk, for eleverne er stort set lige dårlige til at huske reglerne.

Christian Søe er helt klar med hans opskrift på, hvad der skal til for at skabe en god oplevelse for eleverne:

"Det vigtigste princip er at holde dem i gang, så ingen falder ud. Så jeg snakker mindst muligt og sørger for, at der er mest mulig aktion. Børnene skal have en oplevelse af spillet, og derfor er det også vigtigt, at det ikke bare er én gang men et forløb. Hvis det bare er en enkeltstående event, så virker det bare som gratis underholdning."

Hvad kan vi lære?

Enkeltstående events er 'underholdning'. Hvis eleverne skal have en ny idræt 'ind under huden', så tager det noget tid. Men denne investering er godt givet ud, fordi den øger foreningens mulighed for at rekruttere nye medlemmer.

Rugby lærer børnene om respekt

Chefinstruktør Christian Søe er meget klar i spyttet, når det drejer sig om, hvad eleverne gerne skal have ud af forløbet – udover at lære et nyt, sjovt spil og få mudder på knæene.

"Når jeg starter med dem, så forlanger jeg respekt med det samme. De skal holde mund, når jeg taler. Ligesom jeg også skal respektere dem. For det er først, når man har respekt, at man kan lære," lyder den pensionerede skolelærers simple læringserfaring, og han fortsætter:

"Her lærer de også, at man skal arbejde hårdt for tingene. Det er en god læring for livet. Og jeg gør det også klart for dem, at dommerens ord er lov! Hvis dommeren siger, at banen er rød, så er den rød. Det skal ikke diskuteres. Så skal man ikke brokke sig, men acceptere det. Gennem spillet lærer de også at respektere både det andet køn, børn med andre værdier og fra andre religioner. For de er her for at spille rugby, og så er man venner – og så er vi lige glade med, hvor de andre kommer fra i verden."

Hvad kan vi lære?

At det i forhold til samarbejdet med skolerne er vigtigt, at man som idræt er god til at fremhæve, hvad eleverne får ud af en aktivitet – udover at de bliver introduceret en specifik idræt.

Inde på banen går det ret voldsomt for sig, og efter endnu et lille uheld og en skadet spiller, stopper Søs spillet og fortæller med lav og fortrolig stemme, at når man spiller de store rugbykampe, så klapper alle, når en skadet spiller kommer på benene igen – både tilskuere, medspillere og modspillere. Børnene fanger hurtigt pointen og klapper, da deres klassekammerat melder sig klar igen. Der følger god energi med klapsalverne ud på banen.

Søs går over til 'den skyldige gerningsmand' og forklarer, at selvom han ikke gjorde det med vilje, så siger man undskyld. Sådan er de uskrevne regler i den her sport. Så der bliver sagt pænt undskyld. Undskyldningen bliver modtaget, og så løber de videre. Alle er forpustede og i gang.

En dreng med røde kinder og svedig pande sætter sig i græsset, mens der er kaldt til vand-pause. Hvordan det er? "Godt," siger han med klar stemme og et stort smil. "Vi er virkelig et team. Det kan jeg godt lide."

Hvad kan vi lære?

Forløb med aktiviteter, som eleverne ikke i forvejen er fortrolige med, fungerer som oftest godt som en teambuilding-proces i en klasse – alle begynder fra nul, og potentielt bliver der rykket om på hierarkierne i klassen.

Gymnastiklærer i 4.X, Mathilde Borum, følger engageret med på sidelinjen. Hun ser en masse gode ting – for både hende selv og eleverne i Åben Skole. Hun får en chance for at iagttage klassen i fred og ro, og hun henter tiltrængt ny inspiration. Og hun oplever, at det gør noget godt for hendes elever. Da hun bliver bedt om at sætte ord på udbyttet af forløbet med CSR, handler det ikke meget rugby, men reelt alt det 'andet', som idræt også kan i forhold til eleverne.

"Børnene har masser af motivation for at være her. For her sker der noget andet, og jeg kan se, at de glæder sig til det. Det udfordrer dem, fordi de skal indgå i anden sammenhæng og struktur. De skal finde ud af at begå sig. De skal afkode en ny måde at være sammen på, og de oplever andre voksne og typer, og de finder ud af, at dem skal de også lytte til. Så gennem de her aktiviteter med andre undervisere, lærer de, at det er alle voksne, man skal lytte efter."

Mathilde Borum råber lige lidt efter et par elever og opmuntrer dem, og så fortæller hun videre om de gode erfaringer med åben skole.

"Der sker også det, at der kommer andre børn i fokus, og det er nogle andre, der får chancen for at vise, at de kan noget. Alle vores ture ud fra skolen er gode for klassen, for som her

kræver det, at de skal samarbejde, og det stiller helt andre krav til dem end det vante miljø hjemme på skolen.

Jeg ved ikke, hvad hver enkelt elev lærer, men gruppen og fællesskabet får en masse ud af det. Den her klasse har haft lidt problemer af andre slags i det daglige, så det har været ekstra godt for dem at bruge idrætten til pludselig at opdage, at de er sammen med hinanden uden at tænke over hvem eller hvorfor.”

Hvad kan vi lære?

Hvis man som forening gerne vil blive bedre til at sætte ord på den aktivitet og det miljø, man er en del af til daglig, giver det god mening at bede en 'udenforstående' – f.eks. en lærer – om hjælp!. Som foreningsmenneske bliver man ofte "blind" i forhold til at se potentialerne i den virkelighed, som er blevet 'rutine'.

Godt at komme ud af klassen og møde 'eksperter'

”Det gode ved det er, at trænerne er dygtige. De ved en masse og kan alle reglerne. Det ville vores lærer ikke kunne.” Sådan lyder kommentaren til rugbyforløbet fra Theodor fra 4.X. Og hans kammerat Oscar supplerer lidt mere filosofisk: *”Det er ligesom frihed ... at komme ud her på plænen ... Og der er plads til at kunne gå omkring ...”*

Samlet set er de to venner helt enige, når det kommer til spørgsmålet om, hvad de helst vil. Almindelige idrætstimer eller Åben Skoleprojekter? De vil gerne mere af det her 'med at prøve noget nyt ude i verden'.

Efter klassen har spillet lidt kamp, så er der øvelser i at kaste med den ovale bold i sidste del af lektionen. Og så er det tak for i dag. Christian Søe giver klassen et afrundende ord med på vejen: *”Det har været sjovt at være sammen med jer. Næste gang skal I lære at løbe i kæder. Og så er der træning i vores klub tirsdag og torsdag fra 16.30 til 18.00. Kom bare, hvis I har lyst.”*

Det er vigtigt med progression

Den dag, klassen har haft rugby for fjerde og sidste gang, vender vi tilbage for at få en slut-evaluering af hele projektet. 4.X bliver bedt om at beskrive, hvordan oplevelsen med rugby har været for dem med tre ord:

"Sjovt og sammenhold ...," er der flere der siger. *"Vildt sjovt,"* er der nogle andre, der råber højt. *"Og hårdt – men på den gode måde, god motion..."* lyder en tredje kommentar. *"Det er godt, at drenge og piger kan være sammen,"* er den sidste kommentar.

Læreren Mathilde er også stadig meget positiv overfor projektet. Specielt fordi klassen har fået lov at opleve nogle meget håndgribelige succesoplevelser.

"Jeg er imponeret over, hvor meget glæde der er her. Generelt er det en idrætsglad klasse, men jeg kan tydeligt se og mærke, at de lærer spillet hurtigt, og man kan virkelig se udviklingen. Og det er fedt for klassen at få den her oplevelse af hurtig og mærkbar fremgang. Modsat matematik eller andre skolefag, hvor det kan være svært for dem at mærke, at de bliver bedre på daglig basis. Det kan de her."

Så traver 4.X retur til skolen, men da de når ud til vejen, vender de sig alle sammen om og vinker tilbage til Søe. Han smiler. *"Det er tegn på, at de har haft det godt!"* Og så er det ellers videre til de næste projekter. I morgen venter Gerbrandskolen, hvor nye elever skal møde en ildsjæl, der er drevet af en passion for sin sport, og som reelt giver eleverne meget mere med en blot det 'at stå i klynge'...

Hvad kan vi lære?

Progression i aktiviteten er vigtig. Eleverne skal gå hjem med en fornemmelse af, at de har lært noget nyt.

FAKTA OM PROJEKTET

HVOR OG HVORNÅR

Rugbybanen på Christianshavn. Onsdag morgener kl. 8 i et forløb på 4 gange på fire uger.

INITIATIVTAGER

CSR laver tilbud til skoler i lokalområdet.

Klubben har kontaktet mange skoler i lokalområdet, og mange skoler har valgt at tage imod tilbuddet.

FORENINGENS MOTIVATION

Den pensionerede instruktør elsker rugby og gerne vil have flere til at glædes over spillet. Forventer ikke tak – men vil gerne have at klubben får flere medlemmer.

SKOLENS MOTIVATION

Skolen tager glade imod tilbuddet og har mange forskellige klasser og klassetrin, der kører forløbet igennem.

DAGLIG LEDELSE/UNDERVISNING

Klubben har et færdigt forløb som de afleverer til skolen, og som de gentager for de forskellige klasser – og skolen skal ikke andet end at komme med klassen og læreren. Skolen stiller ingen krav.

ØKONOMI

Københavns Kommune støtter projektet efter ansøgning fra klubben og gennem deres pulje til Åben Skole. Støtten udgør 30.000 kr., og dækker instruktørlønningerne, så det lige løber rundt.

FREMTIDSPERSPEKTIVER

Klubben har også planer om at lave et kursusforløb til lærerne, så de selv kan arbejde videre med rugby i idrætstimerne.

